

VILNIAUS ANTAKALNIO PRADINĖS MOKYKLOS

ŠVIETIMO PAGALBOS VAIKUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos vaikui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Vilniaus Antakalnio pradinės mokyklos darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūrosspecialisto, mokytojų ir vadovų veiklą, susijusią su vaikų socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.
2. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu ir kitais galiojančiais teisės aktais.

II. PAGALBOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI, TEIKIMO PRINCIPAI

3. Švietimo pagalbos tikslai:

- 3.1. padėti įgyvendinti vaikų teisę į ugdymą;
- 3.2. užtikrinti veiksmingą vaikų ugdymą(si) mokykloje;
- 3.3. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei vaikų saugumui mokykloje.

4. Švietimo pagalbos uždaviniai:

- 4.1. užtikrinti vaikų saugumą mokykloje;
- 4.2. sudaryti sąlygas specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų ugdymui(si);
- 4.3. padėti vaikams adaptuotis mokykloje;
- 4.5. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

5. Švietimo pagalbos teikimo principai:

- 5.1. lygios galimybės – kiekvienam vaikui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
- 5.2. visuotinumasis – pagalba teikiama visiems vaikams, kuriems jos reikia;
- 5.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos vaikams teikimo formomis;
- 5.4. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
- 5.5. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus vaiko problemas;
- 5.6. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

III. PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR BŪDAI

6. **Švietimo pagalbos gavėjai** –mokiniai, jų tėvai (globėjai), mokytojai, kiti mokyklos darbuotojai.

7. **Švietimo pagalbos teikėjai** – mokytojai, logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas, mokytojo padėjėjas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, mokyklos vadovai, Vilniaus miesto pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – PPT).

8. Švietimo pagalbos formos:

8.1. individualus darbas su vaiku (vaikų skatinimas dalyvauti ugdomojoje veikloje; logopedo, specialiojo pedagogo pratybos, kitų specialistų pagalba);

8.2. darbas su grupe (grupinės konsultacijos, skirtos ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimui, logopedo grupiniai užsiėmimai ir kt.);

8.3. darbas su vaiko šeima (pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymui(si), tėvų (globėjų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas);

8.4. darbas su mokyklos bendruomene (saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, mikroklimato gerinimas);

8.5. darbas su socialiniais partneriais (Vilniaus miesto PPT, vaiko teisių apsaugos skyrius, policija ir kt., siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą);

8.6. karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų vaikų sveikatai ir gyvybei (toliau – ypatingos aplinkybės), laikotarpiu švietimo pagalba teikiama nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį.

9. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

9.1. konsultavimas (vaiko, vaikų grupės, mokytojų, tėvų (globėjų)).

9.2. ugdymo diferencijavimas vaikui ar vaikų grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek ugdymosi problemų turinčių vaikų ugdymui;

9.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, laikytis sveikos gyvensenos reikalavimų;

9.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

9.5. alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

9.6. pagalbos komandos telkimas mokykloje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti iškilusias problemas.

IV. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

10. Švietimo pagalbą teikia mokyklos darbuotojai pagal funkcijas, pareigybinius nuostatus ir direktoriaus įsakymu pavestus darbus.

11. Mokytojai teikia švietimo pagalbą savo grupės/klasės vaikams:

11.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(si) bei branda;

11.2. siekia pažinti vaikų poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdomąją veiklą;

11.3. domisi ir rūpinasi vaikų sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

11.4. suteikia vaikui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

11.5. bendradarbiauja su švietimo pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;

11.6. pritaiko (individualizuoja) priešmokyklinio ir pradinio ugdymo bendrąsias programas specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčių vaikų ugdymui(si), atsižvelgdami į vaiko gebėjimus ir galias bei pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas

11.7. informuoja tėvus (globėjus) apie išylančias problemas;

11.8. integruoja pagalbą vaikui į ugdymo(si) procesą, pritaiko ugdymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.

12. Logopedo, specialiojo pedagogo, psichologo, socialinio pedagogo pagalba vykdoma, tėvų (globėjų) sutikimu ir kai mokyklos vaiko gerovės komisija suderina švietimo pagalbos gavėjų sąrašą su PPT, patvirtina mokyklos direktorius.

13. Skaičiuojant vaikus specialiojo pedagogo, logopedo etatui steigti, vaikas, turintis didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, prilyginamas dviem vaikams.

14. Mokyklos vaiko gerovės komisija turi teisę kreiptis į savivaldybėje vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją, kai vaiko tėvai (globėjai) neužtikrina vaiko teisių ir teisėtų interesų gauti reikalingą švietimo pagalbą.

15. Logopedas:

15.1. vienu etatu dirbantis logopedas teikia pagalbą ne daugiau kaip 30 specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų, ugdomų pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas, kuriems reikalinga logopedo pagalba;

15.2. teikia specialiąją pedagoginę pagalbą vaikams tėvų (globėjų) sutikimu. Švietimo pagalba vaikams teikiama ugdymo proceso metu specialiųjų pratybų forma (individualios, grupinės (2–4 vaikai));

15.3. tiria vaikų kalbą, nustato kalbos sutrikimų pobūdį;

15.4. planuoja veiklą kalbos sutrikimams šalinti, numato vaikų kalbos ir kalbėjimo korekcijos kryptis;

15.5. konsultuoja tėvus (globėjus) bei mokytojus.

16. Specialusis pedagogas:

16.1. vienu etatu dirbantis specialusis pedagogas teikia pagalbą ne daugiau kaip 24 specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, ugdomiems pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas, kuriems reikalinga specialiojo pedagogo pagalba;

16.2. atlieka pedagoginį vaikų vertinimą, nustato vaikų žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygį ir jų atitikimą priešmokyklinio ar pradinio ugdymo programoms bei įvertina pažangą;

16.3. bendradarbiaudamas su mokytojais, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų tėvais (globėjais), kitais asmenimis, tiesiogiai dalyvaujančiais ugdymo procese, pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, numato ugdymo tikslus ir uždavinius bei jų pasiekimo būdus ir metodus, atitinkančius specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų poreikius bei galimybes, ir juos taiko;

16.4. padeda specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams įsisavinti ugdymo turinį (specialiojo pedagogo kabinete) ir lavina jų sutrikusias funkcijas, atsižvelgdamas į kiekvieno specialiųjų ugdymosi poreikių vaiko gebėjimus, ugdymosi galimybes ir ypatumus;

16.5. pataria mokytojams, kaip pritaikyti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams mokomąją medžiagą ir mokymo priemones, individualizuoti bei pritaikyti priešmokyklinio ar pradinio ugdymo programas;

16.6. teikia metodinę pagalbą mokytojams, specialiųjų poreikių vaikų tėvams (globėjams) ir kitiems asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems ugdymo procese, ir juos konsultuoja specialiųjų poreikių vaikų ugdymo klausimais.

17. Socialinis pedagogas:

17.1. koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje ir pats ją teikia;

17.2. vertina ir sprendžia problemas, susijusias su įvairiais vaikams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo);

17.3. bendradarbiauja su grupių/klasių mokytojais, kitais specialistais, mokyklos administracija sprendžiant vaikų socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

17.4. teikia pagalbą tėvams (globėjams, rūpintojams) ugdant savo vaiką (padeda geriau suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

17.5. bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos institucijomis, kitais asmenimis.

18. Psichologas:

- 18.1. stiprina vaikų psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą;
- 18.2. skatina saugios ir palankios ugdymui(si) aplinkos kūrimą mokykloje;
- 18.3. bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, nustatydamas vaiko psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas, padeda jas spręsti;
- 18.4. konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus ugdymo(si) klausimais.

19. Mokinio padėjėjas:

- 19.1. padeda vaikui ar/irvaikų grupei/klasei atlikti su ugdymusi, savitarna, savitvarka ir maitinimusi susijusias veiklas;
- 19.2. padeda orientuotis aplinkoje, judėti, tinkamai naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis.

20. Sveikatos priežiūros specialistas:

- 20.1. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą bendruomenei;
- 20.2. inicijuoja mokyklos sveikatinimo projektų (programų) rengimą bei dalyvauja juos įgyvendinant;
- 20.3. teikia pagalbą vaikams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;
- 20.4. dalyvauja skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą.

21. Mokyklos VGK:

- 21.1. organizuoja ir koordinuoja saugios ir palankios vaiko ugdymui(si) aplinkos kūrimą, prevencinį darbą, ugdymo(si), švietimo ir kitos pagalbos teikimą vaikams, tariausi su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais dėl jos turinio, teikimo formos ir būdų;

22.2. organizuoja ugdymo(si) programų pritaikymą, individualizavimą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gavus tėvų sutikimą, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

23. Direktorius pavaduotojas ugdymui:

- 23.1. gavęs informaciją iš mokytojų, suburdamas reikalingų specialistų komandą, operatyviai sprendžia problemą;
- 23.2. vykdo mokytojų, dirbančių su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais, ugdomąją priežiūrą;
- 23.3. koordinuoja vaiko gerovės komisijos darbą.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Darbo patirtis, profesinė kompetencija ir mokyklos darbuotojų bendradarbiavimas sudaro prielaidas tinkamai teikti vaikams ir tėvams pedagoginę, specialiąją pedagoginę, socialinę psichologinę, informacinę pagalbą.

25. Švietimo pagalbos teikimo vaikui tvarkos eiliškumas pateiktas Aprašo priede.

26. Grupių/klasių mokytojai supažindina vaikų tėvus (globėjus, rūpintojus) su svarbiausiomis Aprašo nuostatomis.

27. Aprašo keitimai ir papildymai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

28. Aprašas skelbiamas mokyklos svetainėje ir el. dienyne.

ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO EILIŠKUMAS

Pagalbos teikimo eiliškumas	Pagalbos gavėjas	Pagalbos teikėjas
I Pakopa	Vaikas, tėvai (globėjai, rūpintojai)	Grupės/klasės mokytojai
II Pakopa		Švietimo ir/ar specialiosios pagalbos specialistai (psichologas, socialinis pedagogas, logopedas, specialusis pedagogas, mokytojo padėjėjas, visuomenės sveikatos specialistas)
III Pakopa		Mokyklos Vaiko gerovės komisija
IV Pakopa		Mokyklos vadovai
V Pakopa		Kitos institucijos (Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrius, Vilniaus miesto PPT ir kt.)
